

XIV Congrés Nacional de Geografia. Salamanca, 5-8 de desembre de 1995

Jordi Nadal Tera
David Molina Gallart
Joan Manuel Soriano López

Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Data de recepció: gener 1996
Data d'acceptació: febrer 1996

Resum

Organitzat per l'Associació de Geògrafs Espanyols, el XIV Congrés de Geografia es va reunir a Salamanca per tractar dels «Canvis regionals a final del segle XX», tema que es dividia en tres ponències: els canvis regionals a Espanya (1970-95); l'Europa de les regions (1970-95), i l'aplicació dels SIG i la cartografia automàtica a escales mitjanes.

Paraules clau: canvis regionals, mobilitat de població, sistemes d'informació geogràfica, cartografia automàtica.

Resumen. IV Congreso Nacional de Geografía. Salamanca, 5-8 de diciembre de 1995

Organizado por la Asociación de Geógrafos Españoles, el XIV Congreso de Geografía se reunió en Salamanca para tratar de los «Cambios regionales a finales del siglo XX», tema que se dividía en tres intervenciones: los cambios regionales en España (1970-95); la Europa de las regiones (1970-95), y la aplicación de los SIG y la cartografía automática a escalas medias.

Palabras clave: cambios regionales, movilidad de población, sistemas de información geográfica, cartografía automática.

Résumé. XIV Congrès National de Géographie. Salamanca, 5-8 décembre, 1995

Organisé par l'Association de Géographes Espagnols, le XIV Congrès de Géographie se trouva à Salamanca pour traiter des «Changements régionaux à la fin du XXème siècle», sujet traité en trois interventions: les changements régionaux en Espagne (1970-95); l'Europe des régions (1970-95), et l'application des SIG et de la cartographie automatique pour des échelles moyennes.

Mots clés: changements régionaux, mobilité de population, systèmes d'information géographique, cartographie automatique.

Abstract. XIV National Geographic Congress. Salamanca, 5th-8th December 1995

The XIV Geographic Congress, organized by the Association of Spanish Geographers, was held in Salamanca. The theme was «Regional change at the end of the twentieth century»,

sub-divided in three topics: regional changes in Spain, 1970-95; the regions of Europe, 1970-95, and the application of GIS and computer mapping to intermediate scales.

Key words: regional change, population mobility, Geographical Information Systems, computer mapping.

El XIV Congrés Nacional de Geografia, organitzat per l'Asociación de Geógrafos Españoles (AGE), que ha tingut lloc a Salamanca del 5 al 8 de desembre de 1995, ha aplegat prop de quatre-cents geògrafs d'arreu de l'Estat espanyol. Amb el títol de «Canvis regionals a final del segle XX» s'han desenvolupat les ponències i subponències següents:

1. Canvis regionals a Espanya (1970-95).
 - 1.1. Alteracions del medi físic i polítiques de conservació.
 - 1.2. Nous desequilibris i compensacions interregionals i intraregionals.
2. L'Europa de les regions (1970-95).
 - 2.1. Les implicacions de caràcter regional de les polítiques sobre l'activitat primària i el medi rural.
 - 2.2. Mobilitat espacial de la població europea: polítiques, tipus i fluxos.
 - 2.3. Renovació i crisi industrial a les ciutats europees.
3. Aplicació dels sistemes d'informació geogràfica i de la cartografia automàtica a escales mitjanes.

Els tres primers dies han estat dedicats a les conferències inaugurals de cadascuna de les ponències i a l'exposició de les comunicacions. A causa de la gran quantitat que se n'han presentat, en diverses subponències han estat els propis coordinadors els encarregats de resumir-les i donar-les a conèixer, convidant els autors a participar en el debat posterior.

La subponència número u de la primera ponència va ser presentada per Eduardo Martínez de Pisón i coordinada per Joan Mateu. Les prop de vint comunicacions d'aquest apartat, malgrat que tractaven temes diversos i àmbits regionals també diferents, les podem agrupar en els blocs següents: aspectes legislatius, problemes mediambientals en àrees protegides i impactes antròpics sobre el medi.

Pel que fa a la subponència número dos, només dues de les tretze comunicacions presentades tracten de forma explícita les relacions regionals amb la Unió Europea. La resta s'ocupen d'aspectes sectorials, com ara les empreses públiques, la indústria d'alta tecnologia i els hipermercats, o bé se centren en problemes que tenen lloc en àrees concretes.

La segona ponència està subdividida en tres subponències, de les quals la primera la presenta Michel Drain i la coordina José Manuel Llorente. Aquesta subponència té més de vint comunicacions, en destaca el grup de les provinents d'Andalusia, on preocupa de forma especial els temes relacionats amb l'activitat primària i el medi rural. També són notòries les aportacions dels geògrafs canaris, que posen l'èmfasi en els programes d'ajut comunitari.

La segona subponència s'ocupa dels aspectes relacionats amb la mobilitat de la població. Està presentada per Joaquín Arango i coordinada per Manuel Valenzuela i Aron Cohen. El tema més treballat pels autors és el del turisme, en tots els seus aspectes: despeses, turisme rural, d'interior, fluxos, espais turístics, oferta, ciutats, rutes, etc. Sota el punt de vista regional, la zona més treballada, amb diferència, és Catalunya.

La darrera subponència d'aquest grup la presenta Jorge Gaspar i la coordina Fernando Manero. Amb tretze comunicacions presentades és la menys nombrosa del Congrés. La major part d'aquestes comunicacions parlen de reestructuració, canvi industrial, transformació, desenvolupament, ordenació del territori, etc., per la qual cosa cal pensar que la crisi de la ciutat europea continua sent un tema d'actualitat entre els geògrafs.

La tercera ponència, presentada per Javier Iribas i coordinada per Joaquín Bosque Sendra, no té subponències, la qual cosa fa que el nombre de comunicacions agrupades sigui elevat. El tema més treballat pels autors és el relacionat amb el medi natural: paisatge, ecologia, usos del sòl, erosió, impactes ambientals, etc. Altres comunicacions tracten el comerç, els conreus, la cartografia automàtica, l'urbanisme i altres.

Durant la tarda del primer dia es va fer un acte d'homenatge a la generació de geògrafs dels anys cinquanta, en el qual es va presentar l'edició d'un llibre que recull les aportacions bibliogràfiques de les dècades de 1940 a 1970, i es va concloure amb un sopar en honor de tots ells. Aquests geògrafs van consolidar la disciplina en l'àmbit de la societat i de la universitat, sobretot a partir de l'obra de Manuel de Terán, Amando Melón, Lluís Solé Sabarís i José M. Casas Torres. El total de geògrafs homenatjats supera la trentena.

La resta d'activitats d'aquests dies va consistir en un taller d'ensenyament de la geografia amb ordinador (organitzat pel grup de didàctica de la geografia de l'AGE, en col·laboració amb el grup de mètodes quantitativs), demostracions de SIG i cartografia automàtica, exposicions bibliogràfiques de diverses editorials i organismes oficials, reunions dels grups de treball de l'AGE i l'assemblea general de la mateixa AGE, on es van escollir diversos càrrecs de la seva junta directiva.

El dia 8 es reserva per fer tres sortides de camp simultànies: Arribes i la frontera portuguesa, Serra de Francia i Parc Natural del Llac de Sanabria.

Com és habitual en aquestes reunions científiques, ha estat publicat un volum que recull totes les comunicacions presentades.